

Gospodarstvo.

Ravnatelj Andrej Zmave, Maribor:

Ločena ali skupna in časovna uporaba najvažnejših gnojil za vinogradnike.

Naravnih gnojil (hlevskega gnoja, gnojnice, komposta) v splošnem primanjkuje, posebno še v vinorodnih krajih; napredni kmetovalec, ki hoče svoje gospodarstvo izboljšati, uporablja poleg dobro oskrbovanih naravnih gnojil tudi razna trgovska ali umetna gnojila, kojih svojstva mu morajo biti dobro znana, da uspeh ne izostane. Vedeti pa mora tudi, kdaj se naj trosijo, odnosno spravljajo v zemljo razna gnojila. Nič manj važno ni, da uvažuje-

mo pri uporabi več vrst gnojila v istem letu in za iste rastline, katera se sploh ne smejo medsebojno mešati niti skupno istočasno trošiti, odnosno, se smejo brez škode mešati ali samo tik pred uporabo ali pa vsak čas in hkrati trošiti, ne da bi se nekatere rastlinske hranilne snovi radi tega izgubljale.

Za lažji pregled o ločeni ali skupni uporabi nekaterih gnojil — tudi glede časa — naj rabi naslednja razpredelnica:

Gnojilo	se ne sme mešati	se sme mešati		Kdaj se gnojil vinski trti
		tik pred uporabo	vsak čas	
		z gnojili:		
Naravna gnojila (hlevski gnoj, gnojnica, kom- post)	apno, lesni pepel, apneni dušik, Thoma- sova moka	—	amonsulfat, čil- ski soliter, su- perfosfat, košče- na moka, kali- jevo gnojilo	hlevski gnoj in kompost jeseni do rane pomla- di, gnojnica ra- no pomladi do zač. poletja
Apneni dušik	amonsulfat, superfosfat, naravna gnojila	čilski soliter, kalijevo gnojila	apno, Thoma- sova moka, koščena moka	jeseni do rane pomladi
Amonsulfat (žve- plo kisli amonijak)	apno, apneni dušik, Thoma- sova moka	—	naravna gnojila, čilski soliter, superfosfat koščena moka, kalijevo gnojila	jeseni do rane pomladi
Čilski soliter	—	apneni dušik	naravna gnojila, apno, amonsul- fat, superfosfat, Thomasova mo- ka, koščena moka, kalijevo gnojila	začetkom vege- tacije do cve- tenja po obrokih
Superfosfat	apno, apneni dušik, Thoma- sova moka	—	naravna gnojila, amonsulfat, čilski soliter, kalijevo gnojila	jeseni do rane pomladi
Thomasova moka	naravna gnoj- ila, amonsulfat, superfosfat	kalijevo gnojila	apno, apneni dušik, čilski soliter, koščena moka	jeseni do zgodnje pomladi
Kalijevo gnojila (kalijevo sol, kajnit)	—	apno, apneni dušik, Thoma- sova moka	naravna gnojila, amonsulfat, čilski soliter, superfosfat, koščena moka, medsebojno	jeseni do rane pomladi
Apno	naravna gnoj- ila, amonsulfat, superfosfat, koščena moka	kalijevo gnojila	apneni dušik, čilski soliter, Thomasova moka	jeseni ali pomladi
Lesni pepel	naravna gnoj- ila, amonsulfat, apneni dušik, superfosfat, čil. soliter	Thomasova moka	apno, kalijevo gnojila	jeseni ali rano pomladi

Trgatev v krškem okraju.

Krasno septembarsko vreme, ki je izredno pospešilo zoritev grozda in s tem kvaliteto letošnjega vinskega mošta, oziroma vina znatno izboljšalo, se je te dni preokrenilo v trajno deževno in hladno vreme, kar bo skoro gotovo marsikaterega prestrašilo ter ga prisililo do prezgodnje trgatve. Grozdje je sicer na Dolenjskem že sedaj dokaj zrelo, ker imajo v krškem in kostanjeviškem okraju (Trška gora, Gadova peč, Bočje, Dol itd.) posamezni mošči samo podbranih vrst 15—17 odstot., boljših sortiranih vrst pa 18—20 odstot. sladkorja, bodo pa na sladkorju in dobroti še pridobili, če ostane grozdje še vsaj 1 do 2 tedna na trti. Osebito lepo kaže tod dolenjska črnina, ki bo imela letos dobro ceno, če se ne bo prezgodaj potrgala. Ljubljanski in gorenjski odjemalci že pridno lažijo po teh gorcih, da si pravočasno osigurajo njim odgovarjajoče blago. Upati in pričakovati je, da bo kupčija koj po zagotovljeni trgovini prav živahna, ter da se obenem spravijo tudi še zaostale stare vinske zaloge, s katerimi še razpolagajo nekateri večji producenti.

O cenah novemu vinu se sedaj ne more še nič govoriti, ker cene, ki so se dosegle za malenkostne množine nove portugalk, niso za splošnost merodajne.

Kakor lani, bo treba pristojni finančni centrali tudi letošnjo jesen naznaniti v teku 10 dni po dovršenem sprejetju množino pridelanega vinskega mošta oziroma vina, na kar vse vinogradnike še posebej opozarjamo. - G.

Tržno poročilo.

Pred vsem je treba ugotoviti, da se je povpraševanje za stavbeni les zadnje dni zelo poglelo, ker se bližamo pač zimi in s tem zmanjšanjem gradbene delavnosti. Stavbena podjetja so svoje potrebe krila in za izvoz pride v poštev samo les boljše kvalitete za hizararske delavnice ali pa kratko in podmerno blago za izdelavo zabojev. Skakanje našega dinarja vpliva najneugodnejše na naš izvoz, nimamo absolutno nobene baze za pravilno kalkulacijo. Občutno je še vedno pomanjkanje vagonov, upamo pa, da bo v kratkem, ker je prevoz sladkorne pese že kolikortoliko končan, zopet dosti vagonov na razpolago. Izvoz iz Slovenije skozi Sušak je šele v povoj, ker se držijo izvozniki z ozirom na to, da

pričakujejo izdatno znižanje železniške tarife, zaenkrat precej rezervirano. Grčija se za naš les precej zanima, vendar, kakor smo že čestokrat omenili, radi visokih železniških prevoznin, ne moremo plasirati večjih količin lesa na ondnotnem trgu. Kakor povzemamo iz časopisja, se intenzivno dela na novih izvoznih tarifah, kar bo ugodno uplivalo na razvoj naše lesne industrije, ker bomo lahko uspešneje konkurirali z Avstrijo in Čehoslovako. Izvoz drv posebno v Italijo je zelo živahen, na drugi strani je pa tudi tuzemska poraba precej velika. Splošen položaj na mednarodnem lesnem tržišču je pa vse prej kakor zadovoljiv.

Dunajski živinski trg. 29. pr. m. je bilo na dunajskem trgu 2848 kom. živine. Uvozile so Ogrska 537, Jugoslavija 479, Rumunija 316, Nemčija 290, Čehoslovaka 102, Avstrija sama je postavila na trg 1124 glav. Cene: Ia voli 19 do 21.000 nak, Ila voli 15—18.000, IIIa voli 12.000—15.000, bušaki 11—15.000, bikli 18 do 16.500, krave 12—16.000, klobasnice 7 do 11.000. Potek sejma je bil manj živahen kakor pretekli teden. Napetost pri cenah je znašala do ak 2000 ali Din 2.06. Prašiči: 30. pr. m. je bilo na dunajskem trgu 9976 prašičev. Uvozile so: Poljska 5986 kom., Rumunija 3378, Jugoslavija 449, Ogrska 138, Danska 25. Cene: Ia špeharji 26.5000—27.000 ak, Ila špeharji 25—27.000, stare debele svinje 25—26.500, angleške mesnate svinje 18 do 27.000. Cene so ostale v celoti skoraj neizpremenjene, napetost pri pršutnikih se je povečala za ca. ak 1000 ali Din 1.03. Potek sejma je bil slab.

Monakovski živinski trg. 26. pr. m. je bilo na trgu v Monakovem 342 volov, 745 bikov, 682 krav, in 489 mlade živine, skupno 2258 komadov. Poleg tega še 2420 telet, 2290 prašičev in 82 kom. drobnice. Plačevalo se je za funt (pol kg): Ia vole zlatih pšenigov 48—55, Ila voli 44—47, IIIa voli 38—43, bikli Ia 44—46, bikli Ila 41—43, IIIa 37—40, krave 38—45, Ila 38—38, IIIa 27—32, junči Ia 46—51, Ila 42—45, IIIa 38—41, teleta Ia 75 do 80, Ila 70—74, IIIa 64—69, prašiči Ia 80 do 86, Ila 75—80, IIIa 68—74, stare svinje 60—78, to vse za kg žive teže. Zaklana teža se je plačevala sledeče: Ia špeharji 100—105, Ia holandski prašiči 105—118, Ia pršutniki 90—100, Ila 80—90 in mladi prašički do 15 kg žive teže 75—90; zaklana teleta 90—100; Ia ovce 55—62, Ila ovce 45—54, IIIa 25—44.

Preračunalni kurz je Din 17 = 1 zlata marka pariteti Curih.

Jajea. V zadnjem času so se uvrstile cene jaje od Din 1.80 na 1.90 za komad in sicer za prvovrstno blago. Prvovrstno blago notira na dunajskem trgu a K 1725 to pa zaradi velikega dovoza ruskega blaga, ki je zelo dobre kvalitete. Cene v Švici so fec Buchs 230 do 235 švicarskih frankov.

* * *

g Oddaja vinskih trt in sadnih drevesc iz drž. trtnic in drevesnic mariborske oblasti. Prihodnjo spomlad se bo oddajalo iz drž. trtnic in drevesnic v mariborski oblasti trtne in drevesne sadike najbolj vpeljanih vrst, kakor: laške graševine, muškatnega silvanca, belega burgundca, rumenega šipona, zelene silvanca, žlahtnina i. dr., cepljenih na riparijo portala, rupestris št. 9, solonis 1616; nadalje od jablan: štajerskega mošanelja, renskega bobovca, baumanovke, kanadke i. dr. po sledečih znižanih cenah: cepljenke Ia, po 1500 Din, Ila po 1000 komadov; korenjaki Ia, po 250 Din, Ila po 75 Din 1000 komadov; ključki Ia, po 100 Din, Ila po 35 Din 1000 komadov; drevesa (visokodebelnata) Ia po 15 Din, Ila po 10 Din komad. Te cene veljajo le za manj imovite posestnike, ki doprinesejo od pristojne občine tozadevno potrdilo. Imovitejšim posestnikom se zaračunajo trte in drevesa za 50 odstot. dražje. Nadalje veljajo te cene le na oddajnem mestu, v dotični trtnici ali drevesnici. Za omot in dovoz na železnico se zaračuna lastne stroške. Pri dodelitvi se bo v prvi vrsti upoštevalo vinogradnike in sadjarje mariborske oblasti; potem še le ostale. Naročila na to blago morajo biti kolkovane (5 Din za vlogo, in se imajo vložiti najkasneje do 15. novembra t. l. ali pri pristojnem ekonomu ali pa pri dotični drž. trtnici, oziroma drevesnici, odnosno pri »Vinarskem in sadjarskem nadzoruštvu za mariborsko oblast v Mariboru«. Po tem roku se razdeli zaloge sorazmerno med vse opravčene in se jim dostavi tozadevna nakaznica. Drevesa se lahko dobe že to jesen, toda le, če se vložijo naročila vsaj do 20. oktobra t. l. pri imenovanem nadzoruštvu. — Za velikega župana: Oblastni referent za kmetijstvo: Inž. Josip Zidanšek s. r.

g Valerizacija. Podjetjem, ki javno polagajo račune, usvarja velike težave to, da so primorane vrednosti iz predvojnne dobe (nepremičnine, obratne naprave itd.) bilansirati še vedno v predvojni vrednosti tako, da take bilance ne nudijo točne slike premoženjskega stanja dotičnega podjetja. Vodi pa tudi do višje davčne obremenitve, ker se na podlagi take bilance izkazuje višja donosnost podjetja. Vprašanje valorizacije je velike važnosti za taka podjetja. Da se to vprašanje zadovoljivo reši, je ministrstvo trgovine in industrije sklicalo posebno anketo prizadetih, ki se vrši najbrže v prvi polovici meseca oktobra.

g Konferenca kmetijskih strokovnjakov. Pred kratkim se je vršila v Skoplju tridnevna konferenca kmetijskih strokovnjakov iz južne Srbije. Konferenca je imela za namen povzdigniti poljedelstvo in živinorejo v teh krajih.

g Šrbsko zadružništvo. Konec leta 1923. je bilo v glavnem savezu srbskih zemljoradniških zadrug organizirano 2006 zadrug in sicer 1277 kreditnih ter 717 nabavljanih. Od teh zadrug je bilo v Srbiji 1539, v Hrvatski s Slavonijo 199, v Vojvodini 200, v Dalmaciji 56, v Bosni 1 ter v Črni Gori 1.

g Izmenjava tovornih listov. S 1. t. m. je potekel rok za izmenjavo starih tovornih listov. Po najnovejši naredbi generalnega ravnateljstva državnih železnic morajo vse postajne blagajne še v naprej izmenjavati privatnikom tovarne liste stare emisije za nove. Stranke morajo razliko cen med novimi ter starimi tovarnimi listi plačevati takoj pri zamjenjavi.

g Nov vozni red Jadranske plovitbe. — S 1. t. m. je stopil v veljavo nov vozni red Jadranske plovitbe za vse linije družbe.

g Znižanje diskonta v Avstriji. Iz Dunaja poročajo, da je generalni svet avstrijske Narodne banke na svoji zadnji plenarni seji sklenil znižanje diskontne obrestne mere od 15 na 8 odstotkov. Generalni komisar Društva narodov dr. Zimmermann je že odobril ta zaključek.

g Sladkorna kampanja v Čehoslovaki. bo dala ca. 1.231.000 ton sladkorja napram 1.000.000 ton lani. Vendar se računa, da bo končni rezultat mnogo boljši kakor navedena cenitev.

g Slaba žetev v Nemčiji. Zaradi zelo slabega žetvenega rezultata se bodo v Nemčiji najbrže zopet uvedle krušne karte.

g Francoske finance. Po izjavi francoskega finančnega ministra Clémentela bo proračun za l. 1925. dosegel v izdatkih 82.5 milijard frankov, dočim so za prihodnje leto preračunani dohodki samo na 29.9 milijard frankov. Za pokritje deficita predlaga finančni minister zvišanje nekaterih davčin.

g Svetovna produkcija sladkorja. Svetovna produkcija sladkorja v tekoči kampanji cenijo na 21.250.000 ton, kar pomeni napram pretekli kampanji zvišanje za ne celih 2 milijona ton. Strokovnjaki so mnenja, da bo konzum težko pokupil to nadprodukcijo v slučaju, da bi se cene zvišale.

g Svetovna poraba petroleja. Iz ameriških statistik posnemamo, da je znašala v letu 1923. svetovna poraba petroleja 38 milijard galon (ameriška galona drži 3.635 litra). 66 odstot. te svote se je porabilo v severnoameriških Zedinjenih državah. Anglija je porabila 1486 milijonov galon, Rusija 1153 milijonov, Kanada 715, Francija 480, Mehika 476, britska Indija 471, Argentinijska 418 milijonov galon itd.

Borze.

3. oktobra 1924.

DENAR.

Zagreb. Italija 3.1520—3.1820 (3.1950—3.2250), London 320.75—323.75 (325.1250—328.1250), New York 71.50—72.50 (72.30—73.30), Praga 2.1490—2.1790 (2.1690—2.1990), Dunaj 0.1008—0.1028 (0.1024—0.1044), Curih 13.85—13.95 (13.87—13.97), efekt. dol. 70.50—71.50 (71.30—72.30).

Curih. Belgard 7.20 (7.20), Budimpešta 0.0068 (0.006825), Berlin 1.25 (1.25), Italija 22.8250 (23.—), London 23.3050 (23.40), New York 522.50 (524.75), Pariz 27.50 (27.80), Praga 15.65 (15.67), Dunaj 0.007340 (0.007413), Bukarešt 2.70 (2.7250), Sofija 3.75.

Dunaj. Devize: Belgrad 983—87, Kodanj 12280—12320, London 316500—317500, Milan 3099—3111, New York 70935—71185, Pariz 3732—3748, Varšava 13600—13700.

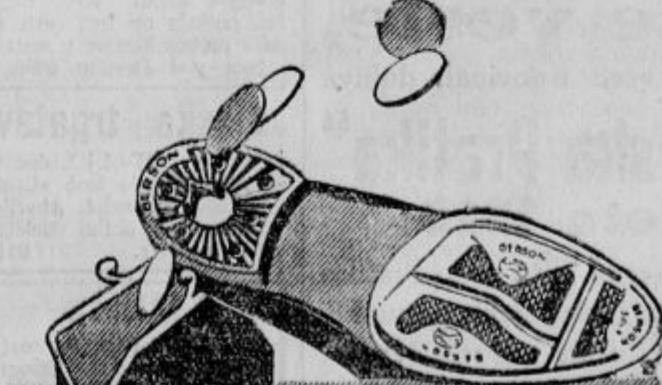
Valute: dolarji 70460—70860, angleški funt 314700—316300, francoski frank 3715—3745, lira 3088—3108, dinar 978—984, češkoslovaška krona 2102—2118.

Praga. Devize: Lira 148.875, Zagreb 46.95, Pariz 179.375, London 151.30, New York 33.95.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. Celjska posojilnica d. d., Celje 210 (povpraševanje), Ljubljanski kreditna banka, Ljubljana 225—233, Merkantilna banka, Kočevje 123—128, Prva hrvatska štedionica, Zagreb 916—922, zaklj. 921, Slavonska banka, Zagreb 100—102, zaklj. 100, Stroj. tovarne in livarne, Ljubljana 130—150, Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana 380—395, zaklj. 380, Združene papirnice Vevče 105—115, 4 1/2 % kom., Zadolžnice Kranjske deželne banke 89 (ponudba).

Zagreb. Hrvatska Eskomptna banka, Zagreb 110—112, Hrvatska sveopća kreditna banka Zagreb 111—113, Hrv. slav. zem. hip. banka Zagreb 96—98, Jugoslavenska banka Zagreb 105—110, Ljubljanska Kreditna banka Ljubljana 225—235, Prva hrvatska štedionica Zagreb 915, Slavonska banka Zagreb 100—102, Dioničko društvo za eksploataciju

Nosite Berson
gumi pete in podplate

S tem si prištedite mnogo denarja in očuvate Vašo obutev.
BERSON gumi pete in podplate so trpežnejši kakor usnje.

drva Zagreb 100, Hrv. slav. d. d. za ind. šečera Osijek 800, Našica 84, Gultinan 830, Slavonija 64—66, Trboveljska premokokopna družba Ljubljana 400, 7% drž. inv. posojilo 63.50, Vojna odškodnina 113—114.50.

Dunaj. Efekti: Alpine 322.500, Greinitz 138.000, Kranjska industrijska družba 700.000, Trboveljska družba 379.000, Hrvatska eskomptna banka 105.000, Leykam 130.000, Jugoslovanska banka 100.000, Hrvatsko-slav. dež. hipotek. banka 52.500, Mundus 635.000, Slavex 193.000, Slavonija 61.200.

BLAGO.

Ljubljana. Les. Trami monte, fco meja 408, Trami, žagani na živ rob, fco meja 780, Trami, izbrani, sortirani, fco meja 415, Deske I., II., 20, 25 mm, fco meja 700, Letve, fco meja 636, Oglice la, vilano, fco meja 120, Drva hrastova, suha, cepanice, fco nakladalna postaja 7 vag. 22—23, (zaklj. 22), Hrastovi plohi, obrobljeni, 54, 17-30, 2,90 m dolžine, fco meja 1250, Hrastovi plohi, obrobljeni, 44, 17-30, 2,90 m dolžine, fco meja 1250, Hrastovi plohi, obrobljeni, 54, 22-32, 2,80 m dolžine, fco meja 1250, Hrastovi plohi, obrobljeni, 54, 15-30, 2,60 m dolžine, fco meja 1250, Jesenov suhi plohi, 20—100 mm, fco Domžale 1400, Remeljni 8-8, I., II. vrste, fco meja 750, Remeljni pol. 30-60, 35-70, I., II. vrsta fco meja 750. Žito in poljski pridelki. Pšenica domača, fco Ljubljana 380, Pšenica bačka, par. Ljubljana 420, Koruza bačka, par. Ljubljana 340, Oves bački, par. Ljubljana 320, Oves bački, stari, par. Ljubljana 340, Laneno seme, par. Ljubljana 635, Konopla mandžur, b-n, fco Ljubljana 880, Repica divja, fco slavonska postaja 255, Pšenična moka št. 0 bačka, fco Ljubljana 615, Pšenična moka št. 2 bačka, fco Ljubljana 565, Pšenična moka št. 5 bačka, fco Ljubljana 515, Pšenična moka št. 6 bačka, fco Ljubljana 465, Stročnice, sadje. Fižol ribničar, orig., par. Ljubljana 540, Fižol prepeličar, orig., par. Ljubljana 450, Fižol mandolon, orig., par. Ljubljana 350, Orehi, fco Ljubljana 400.

Novi Sad. Pšenica 360, koruza 275, koruza v storžih 105-110, oves 260, moka bazis nularca 550, fižol beli 435-440. Tendence neizpremenjena.

Prosveta.

pr Cerkevni koncert priredi cerkveni pevski zbor z orkestrom v Tržiču v nedeljo dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer s sledečim sporedom: 1. Dr. Franc Kimovec: »Brezmadežnik«, za mešan zbor, orgle in orkester; 2. Fr. Gerbič: »O devica, zvezd Kraljica«, za sopran, meš. zbor in orgle; 3. M. Zeleznik: »Kraljica si«, za dvoglasni ženski zbor in orgle; 4. Josip Klemenčič: »Kraljica vigradi«, za alt-solo, meš. zbor, orgle in orkester; 5. M. Zeleznik: »Češćena Marija«, za dva soprana, alt in orgle; 6. Emil Hochreiter: »Marija Pomočnica«, za sopran-solo, ženski zbor in orgle; 7. P. H. Sattner: »O najsvetejša hostija«, za mešan zbor in orgle; 8. I. S. Bach-Ch. Gounod: »Ave Maria«, za gosli in orgle, violino-solo igra gospa Pehare; 9. M. Zeleznik: »Božična kantata«, za sopran-solo, mešan zbor in orgle; 10. Ant. Fr. Tenaglin: »Aria«, za gosli in orgle. Violino-solo igra G. Bitterle; 11. Dr. A. Schwab: »Zdrava Marija«, za sopran-solo in mešan zbor — a capella; 12. M. Zeleznik: »Mati Božja«, za sopran-solo, orkester in orgle; 13. Fr. Gerbič: »Ave Marija«, za sopran-solo, ženski zbor in orgle; 14. Emil Hochreiter: »Med nami Jezus bivaš«, za sopran-solo, mešan zbor in orgle; 15. St. Premrl: »Srce preljubeno«, za alt, mešan zbor, orgle in orkester.

pr Slavnemu tenoristu Mattia Battistini se namerava v teku sledeče zimske sezone posloviti za vedno od koncertne in operne publike.

Narodno gledališče.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani vljudno opozarja abonente, da vplačajo pri

gledališki blagajni v dramskem gledališču II. obrok letošnjega abonmaja in to do 10. oktobra.

DRAMA:

Začetek točno ob 8 zvečer.

3. oktobra petek Moč tema. Red B.
5. oktobra nedelja Cyrano de Bergerac. Izven
6. oktobra ponedeljek Paglavka. Red C.

OPERA:

Začetek ob pol 8 zvečer.

4. oktobra sobota Majska noč. Izven.
5. oktobra nedelja Cavalleria rusticana in V vodnjaku. Izven.
7. oktobra torek Majska noč. Red D.

Učiteljski vestnik.

Z imeni na dan! V Celju je bila imenovana učiteljica, ki je doslej služila 19 let na slabih službenih mestih, dasi ima izvrstno službeno oceno. Tej »Učiteljski tovariš« ne privošči službe v Celju samo zato ne, ker je članica »Slomškove zveze«. Pa pustimo to. Zanimivo je to, kako hoče »U. T.« »vleči« svoje lastne ljudi, ko piše, da sta za to mesto prošili tudi dve drugi, od katerih ima ena 18 službenih let, druga pa 15. Ne pove pa, kakateri teh dveh je bila predlagana po štabu iz Učiteljske tiskarne. Zato ga pozivljemo mi, da pride z imenom na dan. Enako pozivljemo štab iz Učiteljske tiskarne, da navede ime one, ki jo je predlagal za učno mesto v Šmarju pri Jelšah. Smo prav radovedni!

Avstrijanci. Na štirirazrednicah imajo biti samo po dve ženski učni osebi, pravi »U. T.« in se sklicuje na zakon. V Učiteljski knjigarni pa prodajajo »Stalež učiteljstva«, kjer bodo našli najmanj sto in več 4, 5, celo 6-razrednice, na katerih je po ena sama moška učna oseba, vse druge pa so ženske, ki so bile nastavljene po štabu iz Učiteljske tiskarne ne oziroma se na stari avstrijski zakon, na kojega se sedaj sklicujete.

Čudež. Slomškarica Angela Rott je dobila Konjice. Predlagali so jo tudi iz Učiteljske tiskarne, kar je edini slučaj in zato — čudež.

Cerkveni vestnik.

c Kongregacija za gospode pri Sv. Jožefu ima jutri ob pol 7. skupno sv. obhajilo v kapeli. — Polnoštevilno!

c Marijina kongregacija za moške in mladeniče pri sv. Jožefu praznuje v nedeljo, dne 5. t. m. praznik svoje patrona. Ob pol sedmih zjutraj je v kongregacijski kapeli sv. maša in skupno sv. obhajilo. Popoldne ob 4 družbeni shod in volitev novega odbora. Vsi člani naj se udeležijo skupnega sv. obhajila in shoda

polnoštevilno. Vabijo pa se tudi drugi možje in mladeniči.

Orlovski vestnik.

Šentpeterska orlovska srenja v Ljubljani. Redni letni zbor se vrši dne 5. t. m. ob 9. dopoldne v OP Ljudski dom. Dnevni red običajen. Udeležba za vse odsekovne odbornike obvezna. Predsednik.

Turistika in sport.

Slovensko planinsko društvo v Ljubljani naznanja, da so odprte sledeče koče, oziroma postojanke: 1. Hotel Zlatorog ob Boh. jezeru, 2. Hotel Sv. Janez ob Boh. jezeru, 3. Valvazorjeva koča pod Stolom, 4. Koča na Veliki Planini, 5. Koča v Kamniški Bistrici, 6. Piskernikovo zavetišče v Logarski dolini. — Osrednji odbor SPD.

Izpred sodišča.

PISAVA SLOVENSKE OSEBNE IMEN PRED SODIŠČEM.

Letos sponladi je izšel v »Slovenec« članek Antona Lajovca »Misli o kulturnem tipu germaniziranega Slovence«. Vseboval je med drugim tudi ta-le stavek: »V nepotrebnem spoštovanju nekdanj sakrosančnega nemškega načina pisave naših imen, je milega Jurija Miheveca dal tiskati na programih in plakatih G(eorg) Micheuz.« V zvezi s tem stavkom je bil pod črto dostavek: »Spoštovanje, ki ga še danes brez slutnje sramu goje naši Schupentzi, Seunigi, Mallyji, Ogoreutzi etc.« Dr. Robert Ogoreutz, državni pravdnik v Ljubljani, in njegov brat Hugo Ogoreutz, bančni uradnik v Celju, sta smatrala, da ta dostavek leti nanju in sta po svojem zastopniku dr. Kalanu v Celju vložila zasebno obtožbo proti Antonu Lajovcu zaradi žaljenja časti.

Namesto ljubljansko deželno sodišče se je za to razpravo delegiralo okrajno sodišče v Mariboru, kjer se je dne 25. septembra vršila kazenska razprava, h kateri sta prišla samo zastopnika obeh strank.

Dr. Koderman je kot substitut zastopnika obtožiteljev izvajal obtožbo stoječ na stališču, da je inkriminirani odstavek smatrati za razžaljav, ker očita zasebnima obtožiteljima pomankanje sramu, popolnoma privatna stvar obtožiteljev pa je, kako hočeta pisati svoje ime.

Obtoženca je zagovarjal dr. Tuma, ki je v zagovor obtoženca povedal, da je ta v svojem članku razmišljal samo o kulturnem političnem vprašanju, ne da bi imel v mislih kako gotovo osebo in zato tudi ni imel niti namena, niti zavesti koga žaliti osebno; inkrimini-

rani dostavek je navajal samo za vzgled imena raznih tvrdk, ki se nahajajo v Ljubljani, oziroma v Novem mestu. Zagovornik je nato tudi dokazoval, da ta zagovor odgovarja resnici, podrobno navajajoč posamezne misli iz celega članka, opozarjal je sodni dvor, da je za pravilno razumevanje tendence članka, kakor tudi inkriminiranega dostavka potreba upoštevati tudi vso nadaljnjo polemiko, v kateri tvorijo Lajovičevi članki idejno celoto. Izvajal je, da v pričujočem slučaju manjka vse, kar bi bilo za kaznivost inkriminiranega dostavka potrebno, namreč določeno označenje gotove osebe, dalje namera ali vsaj zavest obtoženca, da je njegove besede mogoče razumeti kot žalitev, oziroma da bi ne bila njegova trditve upravičene zlasti v javnem interesu. Kakor je iz polemike razvidno, jedra Lajovičevega članka niso razumeli; tudi zasebna obtožitelja nista razumela stvarnosti Lajovičeve kritike iz socialnega in narodnostnega stališča in sta po vsej sili hotela najti v zadevnem dostavku osebno žalitev misleč, da je žalitev tudi notranjega čustva časti kazniva, kar pa ni res. Jezik je temeljni nosilec kulture in narodnosti, radi tega so imena posameznikov vidni znaki narodne zavednosti, oziroma nezavednosti. Pomankanje take zavednosti je smatrati kot sramoto za slovenskega inteligenta. Proti pačenju jezika in imen mora protestirati cel narod. Zahtevati mora od vsakega, posebno pa od zastopnika javnih oblasti, da poudarja narodno idejo s ponosom in da se ostro upro pačenju pristnih slovenskih imen. Napačno je stališče obtožiteljev, da je raba in način pisave lastnega imena zgolj zasebna zadeva. Germanizatorični režim se je za ranjke Avstrije kazal tudi v tem, da se je germanizirala pisava lastnih imen. Nemška ali laška pisava slovenskih lastnih imen je tačas kazala na nemško ali laško mišljenje naših ljudi. Ob nastopu narodnih bojev na Slovoenskem je javnost največkrat po pisavi lastnih imen ločila, ali pripada kdo nemškemu ali narodni stranki. Po pisavi sta se ločila nemškutar Koschir in Slovenec Košir, italijanaš Ciuch in Slovenec Čuk. Seveda se je tudi zgodilo, da so oblasti zavedne naše ljudi tačas, ko je vladal nemški liberalizem, prisilile, da so svoja imena pisali na nemškutarški način, toda ob narodni probuji so Slovenci že za Avstrije izbojevali pri najvišjih sodnih dvorih sodne odločitve, da pri premembi pisave ne gre za premembo imena in da torej ponemčeni Koschir in poitalijančeni Ciuch smela svoje ime pisati z lastnim narodnim pravopisom, ne da bi bilo treba zato iskati šele posebnega dovoljenja ali pa prositi za popravilo krstnih matric. Srbska pisava s cirilico to tudi kaže. Vsak srbski uradnik bi nemškutarško-slovenskega Tschitscha v cirilici gotovo zapisal za Čiča. Če se slovensko ime piše v Belgradu pošteno, ali mora slovenski narod še vedno trpeti smešno nemškutarstvo? Če bi šlo za glasovanje o pisavi lastnih imen, bi vse slovensko ljudstvo soglasno dalo prav stališču Lajovca. Sodišče v tej stvari ne more drugače soditi kot kompaktna narodna masa. V Italiji bi bil takoj reducirani oni uradnik, ki bi svoje ime pisal spačeno. V Italiji so pač občutljivi tudi oblasti, kar se tiče narodne zavesti.

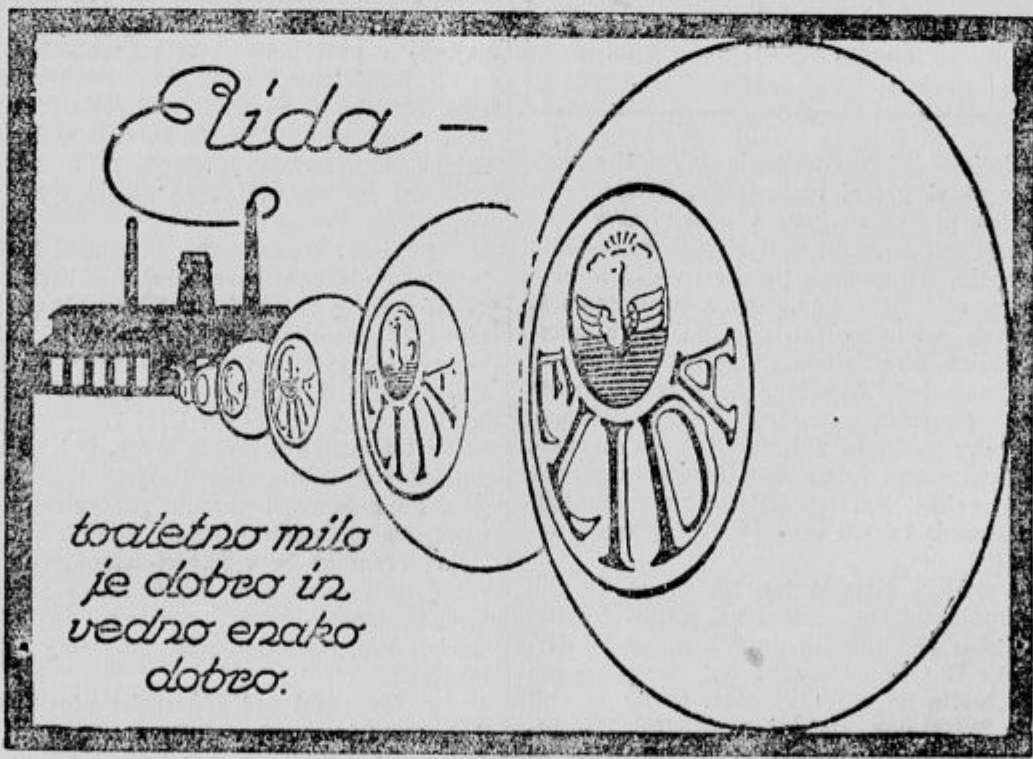
Sodišče je na to, potem ko zastopnik obtožiteljev ni več repliciral, oprostilo obtoženca. V svojih razlogih je predsednik sodišča izvajal, da vsebina članka in pa inkriminiranega dostavka kaže, da obtoženec ni imel namena koga žaliti.

Zastopnik obtožiteljev je izjavil, da si pridruže ničnostno pritožbo.

Poizvedovanja.

Našla se je dne 2. t. m. popoldne v bližini cerkve sv. Jakoba manjša vsota denarja. Dobi se pri najditelju Sviglju, mag. slugi v novi mestni hiši na Prulah.

Mlad rjav pes s pepelnasto liso pod vratom se je zatekel. Dobi se pri C. Glavnik, Streliška ulica 10-I, ali stojnica Vodnikov trg.

Ali že veste,
da se že po vseh trgovinah dobiva

„Družinska Pratika“
za leto 1925

Zahtevajte povsod le to našo Pratiko
Preprodajalci dobe velik popust
Obračati se je na založništvo
DRUZINSKE PRATIKE v Ljubljani

Žaga v gozdnem kraju ob močni vodi blizu žel. postaje ob lepi cesti se da v najem. Naslov v upravi lista pod številko 6086.

Vinsko trgatve

priredi v NEDELJO, dne 5. oktobra balinski klub »Cvete« v gostilni Zupančič, Ahacijeva cesta. - K obilni udeležbi vabi odbor. 6111

Lilhip

Turški med, pravi Fortuna šumeči bomboni v zalogi samo pri JOSIP VITEK v Ljubljani, Krekov trg 8.

PRODA se lepa,
novozidana HISA v TRBOVLJAH, z dvema sobama, kuhinjo, kletjo in pritlikinami ter vrtom. Pripravno za obrtnika. Cena je 90.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 6089

Šivalne stroje na obroke najboljših tovarn z mnogimi pohvalnimi izjavami in 10-let. jamstvom za šivilje in krojače ter čevljarje kupite NAJČENEJE pri L. REBOLJ v KRANJU. — Stroji so tudi za umetno vezenje, ki se podučuje pri meni vsak čas brezplačno.

MLIN in ŽAGA naprodaj na veliki, stalni vodi, kjer ni voda nikdar ne prevelika in ne premajhna. Jez naraven. Mlin je s 6 pari konjov in stope. — Vse v najboljšem stanju. — Naslov v upravi lista pod številko 5235.

SPREJME SE TAKOJ več delavk za napolnjevanje vazeline in kolomasti v škaflice na skladišču družbe ZORA z o. z. Martinova cesta 32. Plača in namesitev po dogovoru.

OBIŠČITE

jutri — v NEDELJO, dne 5. oktobra 1924

MODNO RAZSTAVO

ki jo v svojih spodnjih in gornjih prostorih prireja trdka

A. ŠINKOVEC nasl. K. SOSS
MESTNI TRG ŠT. 19.

Razstava je odprta od 9 dopoldne do 8 zvečer.

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavnica:
50.000.000 Din
Rezervni zakladi ca.:
10.000.000 Din

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta
podružnice: Brežice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Pljuž, Sava jevo, Split, Trst.
Agencija: Logatec.
Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana
Telefon števil.: 261, 413,
502, 503 in 504

Naša ljubljena, skrbna mama, oziroma tašča, stara mama in teta, gospa

Marija Jencic

roj. Podrekar

je danes v 74. letu s tolažili sv. vere po kratki bolezni umrla.

Pogreb nepozabne se vrši dne 5. oktobra ob 9. uri

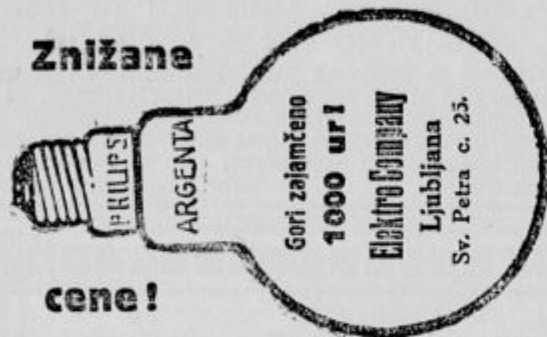
Sv. maše se bodo brale v farni cerkvi sv. Mihael v Mengešu.

Mengeš, dne 3. oktobra 1924.

Marija, Marcel, Milan, Franc in Anton, hči in sinovi z rodbinami.

Venci se hvaležno odklanjajo. Brez posebnega obvestila.

Znižane

Potrli globoke žalosti naznanjamo tužno vest, da je v četrtek zjutraj preminul v Gospodu naš dobri, nadvse ljubljani soprog, oče, brat, tast, gospod

Peter Torkar

Pogreb bo v soboto 4. t. m. ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti. Priporočamo rajnega v molitvi

Bled, 3. oktobra 1924.

MARIJA, soproga. — ANTON, sin — kaplan. — MARIJA KAMBIČ in FRANCISKA BRCAR, hčeri. — IVAN PLEMELJ, zid. mojster, brat. — IVANA PUTZ in FRANCISKA SIVIC, sestre. — JANKO KAMBIČ, narednik in ANTON BRCAR, trgovec, zeta. — JANKO in MARJANCA, vnuka.

Bogu vsega mogočnemu je dopadlo k Sebi poklicati v boljše življenje gospodično

IVANO BOZJO

zasebnica

ki je po daljši mučni bolezni previdena s svetimi zakramenti danes ob 8. uri popoldne mirno v Gospodu zaspala. — Pogreb drage pokojnice se vrši v nedeljo ob 4. uri popoldne iz Sv. Petra ceste št. 9 na pokopališče k sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah. — Drago pokojnico priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V Ljubljani, 3. oktobra 1924.

ZALUJOČI OSTALI.

Inserirajte v „Slovenca“

Zahvala.

Vsem, ki so spremili dragega nam očeta, gospoda

Ivana Rusa

na njegovi poslednji poti, nam lajšali breme trpke bolesi in izkazali požrtvovalnost, posebno g. stavbeniku I. Ogrinu z rodbino, gospej Albertovi, Društvu orožniških vpokojencev za poklonjeni venec in udeležbo in vsem drugim darovalcem prelepih vencev, šopkov in cvetja naša prav prisrčna zahvala.

Ljubljana, 3. oktobra 1924.

ZALUJOČI OSTALI.

Našim rodbinam

priporočamo našo pravo domačo KOLINSKO cikorijo.

Izvrsten pridelek za kavo.

ZALOGA KLAVIRJEV

in planinov najboljših tovarn Bösendorfer, Erhard, Czupka, Hötzl, Schweighofer, Stiglitz itd.

TUDI NA OBROKE

JERICA HUBAD, roj. Dolenc Ljub. Hlišerjeva 5

Prostovoljna dražba

se vrši dne 6. t. m. od 9. do 12 ure in od 14. do 18. ure na Sv. Jakoba nabrežju št. 31. — Prodajale se bodo visoke in nizke OMARE, POSTELJE, SIVALNI STROJ, STENSKA URA, KREDENCA, lepe posteljne ODEJE, OBLEKE, različno PERILO, PORCELAN, SLIKE itd.

6003

VAŽNO

za krojače in krojačice!

Noben krojač, nobena dama in nobena šivilja naj ne zamudi obiskovati KROJNICE v Zidovski ulici 5, ki se prične 5. oktobra 1924. Najugodnejša prilika za izpopolnenje svojega znanja. Na razpolago vedno najmodernejši kroji svetovnih modelov. Vsaka dama ima priliko pod strok. nadzorstvom izvršiti svojo toaletto. Na željo dajem učne ure na lastnem domu.

6038

Prvovrsten

laneni firnež in laneno olje

Izdelu.

tovarna ZABRET & Komp., Britof pri Kranju.

Najstarejša tovarna te vrste v Jugoslaviji.

Telefon Interurban: KRANJ 29.

Na zahtevo se pošljejo vzorci.

Najfinejše

Korespondent

perfekten, samostojen, ki obvlada razen slovenskega in hrvaškega, nemški in italijanski jezik, se sprejme. Prednost imajo ponudniki, ki so že bili v kožarski industriji. Ponudbe in pogoje na

AND. JAKIL,

KRMELJ — DOLENJSKO.

Iv. JAX in sin

Ljubljana, Gosposvetska c. 2,

priporoča svojo bogato zalogo pisalnih strojev »ADLER« in »URANIA«, dalje SIVALNIH STROJEV za rodbine in obrt ter voznih koles: STYRIA-DÜRKOPP, OROŽNO kolo (Waffenzrad)

Ceniki zastoj in franko.

Ugodno kupiš:

Hogzvice navadne Din 19.—, svil. flor Din 39.—, volnene jopice Din 68.— in 98.—, zimске rokavice Din 25.—, Crép de Chine Din 95.—, 130.—, damška srajca Din 39.— ter drugo blago po konkurenčnih cenah pri

A. SINKOVEC nasl. K. SOSS

Ljubljana, Mestni trg 19

Dr. Bleiweis

odpotojuje 7. oktobra

Stavbeno podjetje IVAN OGRIN Ljubljana

Pisarna: Gruberjevo nabrežje 8. — Telefon št. 426.

se priporoča za vsa stavbna dela, ter nudi po konkurenčnih cenah vseh vrst

strešno in zidno opeko

iz lastne opekarne franko poljubna postaja. — Zaloga cementnih cevi.

Zahtevajte ponudbe!

Zahtevajte ponudbe!

Jugometalija

Ljubljana, Kolodvorska ul. 18

Izvršuje vsakovrstna naročila za kleparstvo, vodovodno inštalacijo, kotlarstvo in ključavničarstvo. Vsa naročila se izvrše točno in solidno.

Montaža toplodarov.

Telefon 729.

Pozor! Pohištvo Pozor!

PO ZNIZANI CENI se prodaja: moderne spalnice, jedilnice, kuhinje, pisalne mize amerikankega sistema in drugo pohištvo. Sprejemajo se naročila — ANDREJ KREGAR, strojno mizarstvo, Vižmarje — St. Vid nad Ljubljano. — Zaloga nasproti postaje Vižmarje. 2850

Royal Mail Line

Kr. angleška pošto-parobrodna linija.

General. zastopstvo za kraljevino SHS;

Zagreb

Trg I. Štev. 17.

Redni potniški promet

Hamburg—Cherbourg—Southampton v

Novi Jork in Kanado

Cherbourg—Liverpool—Southampton v

Južno Ameriko

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, San Paulo.

Odprava potnikov 1, 2, 3. razreda. — Kabine 3. raz. z 2 in 4 posteljami

Udobnost — Sigurnost — Brzina

Podzastopstva:

Beograd, Karagjergjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska 26. — Vel. Bečkerek, Kralja Aleksandra 4.

Brzojavni naslov za vsa gornja podzastopstva »ROYMAILPAC«.

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Crno goro:

Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gruziji.

Naslov za brzojavke: Prometna banka.

Dopisovanje v vseh jezikih.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta štev. 10

(v lastni palači vis a vis hotela „Union“).

Telefon št. 57 in 470.

Račun pošto-čekovnega urada za Slovenijo štev. 11.945, v Zagrebu štev. 30.080.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK.

Ekspozitura: BLED.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.